

10 gr.

ABC

NOWINY CODZIENNE

10 gr.

„ZYJE TEN NAROD, CO PRAWDZIWĄ ZASŁUGĘ POJ-
MIE I OCENIA I W ŚLAD ZA MYŚLĄ IDZIE ŻYWĄ”.

(Asnyk)

Nr. 237 A

Warszawa, czwartek 11 sierpnia 1938 r.

Rok XIII

Wybory samorządowe nadchodzą

Główni partnerzy przyszłej walki

Wywiad ze znanym działaczem politycznym

Wybory samorządowe idą. Jeszcze dokładny termin tych wyborów nie został ustalony, jeszcze niewiadomo, czy odbędą się one wszędzie jednocześnie, czy też okres ich trwania rozciągnie się na szereg miesięcy. W każdym razie już dziś czuć w powietrzu lekkie poddmuchy przedwyborcze, już dziś opinia publiczna zaczyna się tą sprawą interesować.

Chcąc poinformować naszych Czytelników, narazie może, w bardzo ogólny sposób o tym, jak te wybory będą wyglądać, — zwróciliśmy się do znanego działacza politycznego, dziś nie biorącego czynnego udziału w życiu politycznym i nie należącego do żadnego z ugrupowań narodowych, ale dobrze obznajmionego z obecnymi stosunkami politycznymi w Polsce.

KTO WEŹMIĘ UDZIAŁ W WYBORACH?

— Jak pan sobie wyobraża przebieg kampanii wyborczej do samorządu?

— Dziś trudno jeszcze odpowiedzieć z całą pewnością na to pytanie. Nie jest jeszcze rzeczą przesądzoną jakie grupy wezmą w nim w ogóle udział. Szereg ugrupowań opozycyjnych zarówno narodowych jak i folksfrontowych może nie wziąć udziału w wyborach wtedy, gdy nie będą widziały możliwości wzięcia w nich udziału wobec warunków, w jakich ta wybory się będą odbywały. Od tego zaś, jakie grupy polityczne wezmą w wyborach udział, zależy przebieg wyborów i ich wynik.

POLITYCZNY CHARAKTER WYBORÓW

Wybory odbędą się pod sztandarem politycznym. W tych warunkach różne ugrupowania zawodowe i gospodarcze odgrywać będą mniejszą rolę. Społeczeństwo polskie już tak dawno nie miało możliwości wzięcia udziału w wyborach mniej więcej swobodnych, że niewątpliwie wykorzystają pierwszą okazję, by zamianować swoje stanowisko polityczne.

Zresztą w dzisiejszych warunkach politycznych samorząd nie ma możliwości należytego rozwoju i należytego rozwoju i należytej pracy. Udział Żydów w samorządzie przekreśla w gruncie rzeczy wszelki prawdziwy samorząd, a w tej sprawie nie zrobiono nic, nie zdobyto się nawet na uchwalenie kurii żydowskiej.

Przy obecnym stosunku władz administracyjnych, samorząd nie ma możliwości swobodnego rozwoju.

Umiarkowane zachmurzenie Możliwe burze

Przewidywany przebieg pogody w dn. 11 b. m.: pogoda słoneczna i ciepła o zachmurzeniu przeważnie umiarkowanym. W południowo-wschodniej części kraju w godzinach rannych możliwy deszcz. W ciągu dnia na całym obszarze skłonność do burz. Słabe wiatry wschodnie.

ju i prawidłowej pracy. Dlatego, by choćby jako tako zapewnić możliwość tej pracy, społeczeństwo niewątpliwie będzie chciało wprowadzić do władz jego ludzi twarde, ludzi, którzy potrafią bronić choćby niezwykle okrojonej samodzielności samorządu. Pod tym względem przewagę mają ludzie wychowani w twardej walce politycznej od „fachowców”, którzy przyzwyczaili się przystosowywać do obecnej woli.

Nawet dzisiejszy samorząd o ograniczonych kompetencjach ma możliwość w pewnym zakresie użyć doli tych wszystkich pokrzywdzonych przez dzisiejszy ustroj kapitalistyczny. I dlatego należy się spodziewać, że wyborcy bardzo chętnie będą widzieli kandydatów, którzy mają należyte zrozumienie nie tylko dla spraw nędzy społecznej, ale i jej usunięcia przez gruntowną przebudowę ustroju społecznego.

STR. NAROD. I STR. LUDOWE

— Jacy partnerzy wystąpią do walki przy najbliższych wyborach?

— Na to pytanie odpowiedzieć jest jeszcze trudniej, niż na poprzednie, z tej przyczyny, że wiadomo jeszcze czy wszyscy będą grać, czy też znajdą się tacy, którzy nie mając zaufania do dotychczasowej lojalności trzymającego bank, zrezygnują w ogóle z gry. O ile to nie nastąpi, to głównych partnerów będzie dosyć dużo.

Zacznijmy od Stronnictwa Narodowego — może ono odegrać dużą rolę w szeregu miast Kon-

gresówki i Wielkopolski, mniejszą stosunkowo rolę odegra w Małopolsce i na ziemiach wschodnich. Szanse jego zwiększą się wielokrotnie tam, gdzie będzie jedynym reprezentantem obozu narodowego. Przeszkodą, jaką znajdzie na swej drodze, będzie niewątpliwie niedostatecznie silne

zaakcentowanie zagadnień społecznych. W wyborach wiejskich odegrać może poważniejszą rolę na terenie i Wielkopolski i w północnej części Kongresówki. Stronnictwo Ludowe odegra tylko rolę w wyborach wiejskich.

(Dalszy ciąg na str. 3-ej)

Trzeba patrzeć na palce

Międzynarodowy kartel węglowy na horyzoncie

Zjazd baronów węglowych w Scheveningen

BRUKSELA, 10. 8. Komunikują nam z Brukseli, że w znanej miejscowości kąpielowej w Scheveningen w Holandii rozpoczął obrady międzynarodowy zjazd przedstawicieli przemysłu węglowego. Na zjeździe obecni są przedstawiciele przemysłu angielskiego, polskiego, niemieckiego, belgijskiego, francuskiego, czeskiego i holenderskiego. Na zjeździe tym prowadzona są rokowania, mające na celu zawarcie międzynarodowego kartelu węglowego. Wiadomość ta wywołała duże zadowolenie w belgijskich sferach finansowych.

Natomiast wiadomość ta musi wywołać duże zaniepokojenie w Polsce. Międzynarodowe kartele są dla nas, jako dla partnera stosunkowo słabego, niebezpieczne.

W chwili obecnej moment do zawarcia międzynarodowego porozumienia w sprawie produkcji węglowej, jest wyjątkowo dla Pol-

ski niekorzystny. Nasza produkcja węglowa w okresie kryzysu ucierpiała w większym stopniu niż produkcja szeregu innych krajów. W rozmowach więc międzynarodowych w dobie dzisiejszej udział nasz w handlu międzynarodowym ustalony być może znacznie poniżej naszych możliwości.

W ostatnich latach nie potrafiliśmy rozwiązać bodaj najistotniejszego problemu związanego z międzynarodowym handlem węglem, t. zn. sprawy przewozu węgla do portów. Pod tym względem jesteśmy dzisiaj w pozycji gorszej od wszystkich naszych konkurentów na międzynarodowym rynku węglowym.

Natomiast na wypadek rozwiązania problemów komunikacyjnych, nasza zdolność konkurencyjna w stosunku do zagranicy może wydatnie wzrosnąć, gdyż posiadamy pokłady łatwiejsze do

eksploatacji, niż szereg innych krajów. Stosunek zaś produkcji do zapasów jest u nas korzystniejszy niż w innych krajach.

Dlatego stabilizacja stosunków dzisiejszych w zakresie handlu międzynarodowego, może być dla nas bardzo niekorzystna.

Międzynarodowe rokowania, w których Polskę reprezentują nie-polscy przedstawiciele przemysłu znajdującego się w rękach międzynarodowego kapitału — budzą poważne obawy w społeczeństwie polskim. Społeczeństwo polskie domaga się od czynników miarodajnych zdwojonej czujności

W Berlinie krach akcji w Paryżu franka

BERLIN, 10. 8. W dn. 9 b. m. nastąpiło na giełdach niemieckich dalsze poważne załamanie się kursów, sięgające przeciętnie

5 proc. Poczynając od dn. 1 kwietnia r. b., czyli od daty, kiedy dr. Schacht wstrzymał politykę inflacji kredytowej — spadek kursów ważniejszych akcji niemieckich wyniósł 25 — 30 proc. Najwięcej ucierpiał kursy akcji przedsiębiorstw, pracujących na cele zbrojeniowe. I tak np. akcje „Deutsche Waffen und Munitionsfabrik” straciły 60 proc. w porównaniu z najwyższymi notowanymi kursami.

Huragan we Francji

PARYŻ, 10. 8. W ciągu ostatnich 24 godzin szalały w wielu departamentach francuskich gwałtowne burze połączone z ulewami deszczami i wichurą. Straty wyrządzone przez burze są bardzo poważne. W miejscowości Tourcaing od wybuchu pioruna spłonęła prawie połowa miasteczka. Ogień szerzył się z tak wielką szybkością, że straż pożarna musiała ograniczyć swą działalność do niedopuszczenia przetrucia się ognia na inne dzielnice.

W miejscowości Paimpol spłonął od uderzenia pioruna kościół, który był uznany za zabytek narodowy.

W okręgu Anhusson huragan zniszczył urodzaje. Straty są bardzo poważne.

W departamencie Yonne spłonęło szereg osiedli i domów mieszkalnych na wsi. Droga z przełęczy Iseran w Alpach została zatarasowana na skutek obalenia się wielkich zwalów kamieni.

Ze strony konserwatystów spotkamy się odrazu z zarzutem, że Stronnictwo Ludowe jest organizacją, pozostającą pod wpływami masonerii. Nie wątpliwie w Stronnictwie Ludowym są masoni, ale czy konserwatysty mogą z całą pewnością twierdzić, że nie ma ich wśród konserwatystów? Jeśli zaś uważamy, że konserwatysty nie będą odgrywali istotnego znaczenia w przyszłym obozie narodowym, to nie dlatego, że wśród nich są masoni, tylko, że nie mają zrozumienia dla zagadnień społecznych. Chcemy bowiem wierzyć, że przemiany w duchu narodowym, jakie się w społeczeństwie odbywają, usuną w niedługim czasie wpływy masonskie ze wszystkich ugrupowań Polski.

Niestety proces kształtowania się stosunków politycznych odbywa się powoli. Niestety, dziś jeszcze nie dorosliśmy do tego, by stworzyć jednolity nowoczesny oboz narodowy. Dzisiejsze warunki polityczne wymagają jednak przyspieszenia procesu koncentracji narodowej.

J. K.

Może „Czas” zrozumie...

Konserwatywny „Czas” nie może zrozumieć naszego stanowiska w sprawie zaprojektowanego przez konserwatystów szerokiego obozu narodowego, obejmującego grupę pułkownikowską i samych konserwatystów. „Czas” boleje, zwłaszcza, że wykluczamy z ram tego zjednoczenia grupę płk. Sławka. „Czas” twierdzi, że zajęte przeze mnie stanowisko jest sprzeczne z deklaracją ONR z 14 kwietnia 1934 r.

Zajmijmy się najpierw deklaracją z 14 kwietnia 1934 r. Stwierdza ona konieczność nowych podziałów politycznych, z ducha jej wynika konieczność stworzenia obozu narodowego, opartego na zasadach nowoczesnych, a więc przede wszystkim posiadające go radykalny program społeczny.

W dobie obecnej koncentracja sił narodowych staje się coraz bardziej konieczna. Wymagają tego zarówno wewnętrzna jak i zewnętrzna sytuacja Polski, wymaga tego ogrom zadań, jakie przed nami stoją. Przy koncentracji sił narodowych mu-

simy postawić jednak jeden warunek, aby te siły narodowe były naprawdę narodowymi. O grupie płk. Sławka nie możemy tego powiedzieć choćbyśmy mieli zmartwić tym „Czas” i jego sympatycznych redaktorów. Płk. Sławek wychowany w szkole marksistowskiej nie ma najmniejszego zrozumienia dla ideologii narodowej. Pozostaje wciąż prezesem BB, które było organizacją obejmującą ludzi różnych narodowości. Wystarczy zresztą zacytować stanowisko grupy płk. Sławka w sprawie kurii żydowskiej. Stanowisko to wyraźnie stwierdza, że grupa pułkownikowska o niczym nie zapomniała i niczego się nie nauczyła. W dalszym otoczeniu płk. Sławka mogą być ludzie, wyznający szczerze ideały narodowe. Ich nie wykluczamy z przyszłego obozu narodowego, o ile zdobędą sobie dostateczną ilość siły charakteru w walce o ideały narodowe.

Przy tworzeniu nowoczesnego obozu narodowego, nie wystarczy jeszcze wiara w ideały narodowe. Podstawowy punkt

programu tego obozu to radykalny program społeczny. Na czoło tego obozu mogą się wysunąć ludzie, którzy są gorącymi zwolennikami takiego programu. Grupa płk. Sławka nie ma zrozumienia dla narodowego programu społecznego, nie mają tego zrozumienia z natury rzeczy również konserwatysty, choćby nawet wyznawali ideały narodowe. Dlatego muszą zrozumieć, że w przyszłym obozie narodowym, nawet ci z pośród nich, którzy się w nim znajdą, będą odgrywali trzeciorzędą rolę.

„Czas” stawia nam zarzut, że chcemy się ograniczać do ciasnego podwórka. Jest to całkowicie błędne. Uważamy, że członkowie przyszłego obozu narodowego będą się rekrutować z najrozmaitszych organizacji, m. in. będą się rekrutować w bardzo szerokim zakresie ze Stronnictwa Ludowego. Byłoby rzeczą najbardziej pożądaną, gdyby Stronnictwo Ludowe weszło do przyszłego obozu narodowego, jako całość, stając się jednym z podstawowych filarów tego wielkiego gmachu politycznego.